

Homilie op de vijftiende zondag door het Jaar C. Ver-Assebroek 09-07-2022

Lezingen: Deut 30,10-14; Kol 1,1-20; Lc 10,25-37

Dierbare broeders en zusters,

Is het jezelf al eens overkomen dat je met de auto naar een ver vakantie-oord rijdt, en onderweg ben je getuige van een ongeluk dat net is gebeurd. Hoe reageer je dan? Zeg je: “Ik ga niet stoppen om te kijken of er mensen hulp nodig hebben. Ik mag niet te laat komen op het adres van mijn bestemming. Er zullen wel andere mensen stoppen om de mensen in nood te helpen”. Of zeg je: “Ook al verlies ik daardoor veel tijd, ik stop om te zien of ik iets kan doen voor de mensen die het ongeluk meegemaakt hebben”. Dat is de vraag: loop ik er in een boog omheen, zoals de priester en de leviet in het evangelie, of stap ik af om te helpen, zoals de barmhartige Samaritaan?

Of is het jezelf al eens overkomen dat je langs kant van de weg staat en je hebt pech met je auto, dat je zelf niet alleen kunt verhelpen, en je doet teken aan de voorbijrijdende auto's om te stoppen. Weet je nog hoelang het duurde vooraleer iemand halt hield om te zien wat hij of zij voor je kon doen? Herinner je je nog dat er heel wat auto's gewoon voorbijreden en deden alsof ze je niet gezien hadden? Heb je er al aan gedacht dat je zelf in een noodsituatie kunt terecht komen, zoals die man die langs de weg ligt, en dat je dan blij zijt als er een barmhartige Samaritaan is die je komt helpen, ook al is die een vreemdeling die je van haar noch pluimen kent?

Wie was de Samaritaan? Een man die in Joodse ogen geen te beste naam had. Hij was onderweg. Wie onderweg is, ziet en wordt gezien. Er zijn verrassende ontmoetingen. Hij had een rijdier bij zich. Hij had ook geld. Hij kent de weg, want hij weet waar in de buurt een opvang is. Hij heeft het nodige bij zich voor eerste hulp bij ongevallen. Rovers waren niet ver weg. Ze hadden ook hem kunnen bedreigen. Hij ziet een man halfdood langs de weg liggen. Hij wordt innerlijk geraakt door wat hij ziet. Hij heeft medelijden met die man. Hij onderbreekt zijn reis niet om een foto te maken of een selfie. Hij handelt en is ondernemend.

De weg van de barmhartigheid is drievoudig: je moet om te beginnen het leed van de ander zien; je moet er vervolgens door geraakt worden; en je moet, ten derde, iets doen, je verantwoordelijkheid opnemen. Dat is het wat de barmhartige Samaritaan doet. Hij heeft die man zien liggen. Hij wordt erdoor geraakt. En hij doet iets: hij brengt de eerste hulp bij ongevallen; hij verzorgt de wonden van de gekwetste. Maar hij doet nog meer. Hij doet een beroep op de bestaande infrastructuur: hij laat hem verzorgen in de herberg. Hij blijft om het slachtoffer bekommerd, want hij zal bij zijn terugkeer terug contact opnemen en betalen wat het onderhoud heeft gekost.

Is het verhaal echt gebeurd? Jezus heeft het in ieder geval verteld met de bedoeling om aan een Schriftgeleerde bij te brengen van wie je de naaste kan worden. Wie mijn naaste is, ligt niet op voorhand vast. Het hangt af van mijn gedrag van wie ik de naaste word en wie mijn naaste wordt. Mijn naasten zijn niet

alleen mijn familie, bekenden of volksgenoten. Iedereen kan mijn naaste worden, ook de vreemdeling die hier ongevraagd in mijn land en mijn leven binnenkomt. Het hangt af van hoe ik me tegenover hem of haar gedraag.

In het verhaal komen andere personages voorbij: een priester, een leviet, mensen van de tempel, mensen van stand. Zij hadden de gekwetste man gezien, maar maken er een boog om heen. Waarom? Om te beginnen weten ze dat wanneer ze zich om die man bekommeren het heel wat tijd en ongemak zal meebrengen. En dat willen ze niet. Ze willen niet dat die ander hun goed gepland leven doorbreekt en ontregelt. Maar er is nog meer: het geprivilegieerde statuut en de reinheidscode van de priester en de leviet verhinderen hen om hun joodse volksgenoot in nood te helpen. Beiden zijn tempeldienaars. In de tempel mag je geen dienst doen als je onreine handen hebt, door bijvoorbeeld een lijk aan te raken. Door zich in te laten met die ander die door rovers voor dood is achtergelaten, zouden ze onrein geworden zijn. Met dit ‘excuus’ wordt hun onverschilligheid voor het leed van de ander toegedekt.

Barmhartigheid doen

Op de vraag van Jezus wie de naaste is geworden van de man langs de weg, antwoordt de Schriftgeleerde: hij die barmhartigheid heeft ‘gedaan’, betoond, bewezen. Hij had gelijk. Het gaat niet alleen over goede gevoelens. Het volle leven zit in het doen.

De vraag is dan: *doen* wij barmhartigheid? De Samaritaan heeft een *werk* van barmhartigheid gedaan. Zowel in de oude als in de nieuwe catechismus leerden en leren we nog over de zeven lichamelijke werken van barmhartigheid. Herinneren jullie zich nog welke de lichamelijke werken van barmhartigheid zijn? Ik som ze even op: de hongerigen spijzen (te eten geven); - de dorstigen laven (te drinken geven); - de vreemdelingen herbergen (in huis opnemen); - de naakten kleden (klederen geven); - de zieken bezoeken; - de gevangenen bezoeken (gaan opzoeken); - de doden begraven. Dat zijn heel concrete dingen, die je moet ‘doen’.

Weet dat je zelf eens een uitgeschudde mens kan zijn, wanneer je plots beroofd wordt van je portefeuille en bankkaart, wanneer je geraakt wordt in je gezondheid en verlaten wordt van hen, van wie je dacht dat hun trouw eeuwig zou zijn. Is er dan een herberg waar je opgevangen kunt worden? Zijn er dan mensen die je te hulp komen? Er zijn gelukkig nog plaatsen waar mensen in nood terecht kunnen. De Samaritaan is werkzaam in allerlei kleinschalige initiatieven in de maatschappij en in de Kerk. Zelfs hier in Assebroek, ook in deze parochie zijn er initiatieven die mensen in nood willen bijstaan. Ook hier zijn er barmhartige Samaritanen. Gelukkig maar.

Broeders en zusters, dat is de vraag die Jezus ons vandaag stelt? Wil je Mij volgen en zelf ook een barmhartige Samaritaan zijn? Wil je proberen barmhartigheid te *doen*? Wat je aan de minsten van de mijnen hebt gedaan, dat heb je aan Mij gedaan. Amen

Adelbert Denaux, pr.